

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2015. gada 12. novembrī*

Apelācija — Pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumi — Vienotā rīcība 2008/124/KĀDP — Uzaicinājums iesniegt piedāvājumu publiskā iepirkuma procedūrā par atbalstu helikopteru veidā Eulex misijai Kosovā — Pret lēmumu piešķirt līguma slēgšanas tiesības vērsta prasība — LES 24. panta 1. punkta otrā daļa — LESD 275. panta pirmā daļa — Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP) — Tiesas kompetence — LESD 263. panta pirmā daļa — Jēdziens “Savienības struktūra” — Eiropas Komisijai piedēvējami pasākumi — Atvainojama maldība

Lieta C-439/13 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2013. gada 2. augustā iesniedza

Elitaliana SpA, Roma (Itālija), ko pārstāv *R. Colagrande, avvocato*,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

otra lietas dalībiece –

Eulex Kosovo, Priština (Kosova), ko pārstāv *G. Brosadola Pontotti, solicitor*,

atbildētāja pirmajā instancē.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: ceturtais palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], kas pilda piektās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši D. Švābi [*D. Šváby*], A. Ross [*A. Rosas*], E. Juhāss [*E. Juhász*] (referents) un K. Vajda [*C. Vajda*],

ģenerāladvokāts °N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

sekretāre L. Karasko Marko [*L. Carrasco Marco*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2014. gada 4. decembra tiesas sēdē,

ņemot vērā 2015. gada 10. februāra rīkojumu par mutvārdu procesa atsākšanu un pēc 2015. gada 25. marta tiesas sēdes,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2015. gada 21. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – itāļu.

Spriedums

- 1 Savā apelācijas sūdzībā *Elitaliana SpA* (turpmāk tekstā – “*Elitaliana*”) prasa atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas lietā *Elitaliana/Eulex Kosovo* (T-213/12, EU:T:2013:292) pieņemto 2013. gada 4. jūnija rīkojumu (turpmāk tekstā – “pārsūdzētais rīkojums”), ar kuru šī tiesa noraidīja pirmās minētās prasību, pirmkārt, atcelt veiktos pasākumus misijā, pamatojoties uz Padomes 2008. gada 4. februāra Vienoto rīcību 2008/124/KĀDP par Eiropas Savienības Tiesiskuma misiju Kosovā, *Eulex Kosovo* (OV L 42, 92. lpp.), kurā grozījumi veikti ar Padomes 2011. gada 24. novembra Lēmumu 2011/752/KĀDP (OV L 310, 10. lpp.; turpmāk tekstā – “Vienotā rīcība 2008/124”), publiskā iepirkuma līguma “EuropeAide/131516/D/SER/XK – Atbalsts helikopteru veidā *Eulex* misijai Kosovā (PROC/272/11)” slēgšanas tiesību piešķiršanas citam pretendentam ietvaros (turpmāk tekstā – “strīdīgie pasākumi”) un, otrkārt, piespriet Vienotās rīcības 2008/124 1. pantā minētajai Tiesiskuma misijai Kosovā *Eulex Kosovo* atlīdzināt ar minētā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību nepiešķiršanu prasītājam nodarīto kaitējumu.

Atbilstošās tiesību normas

Regula (EK, Euratom) Nr. 1605/2002

- 2 2002. gada 25. jūnija Regulā (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam (OV L 248, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regulu (ES, Euratom) Nr. 1081/2010 (OV L 311, 9. lpp.; turpmāk tekstā – “Finanšu regula”) un kas bija spēkā faktu norises laikā, 1. panta 1. punktā bija norādīts, ka šajā regulā ir “paredzēti noteikumi par Eiropas Savienības vispārējā budžeta izveidi un izpildi, kā arī par pārskatu iesniegšanu un revīziju”.
- 3 Finanšu regulas 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā bija minēts:
“Kopienu ieņēmumus un izdevumus veido:
a) Eiropas Kopienas ieņēmumi un izdevumi, ieskaitot administratīvos izdevumus, kas iestādēm paredzēti saskaņā ar noteikumiem Līgumā par Eiropas Savienību attiecībā uz [KĀDP], kā arī par policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, un darbības izdevumus, kas paredzēti šo noteikumu īstenošanai, ja tos maksā no budžeta”.
- 4 Minētās regulas 48. panta pirmajā daļā bija noteikts, ka “Komisija izpilda budžeta ieņēmumus un izdevumus saskaņā ar šo regulu, uz savu atbildību un piešķirto apropriāciju robežās”.
- 5 Saskaņā ar tās pašas regulas 53.a pantu:
“Ja Komisija izpilda budžetu centralizēti, izpildes uzdevumus tieši veic tās dienesti vai Savienības delegācijas saskaņā ar 51. panta otro daļu vai arī tie tiek veikti netieši saskaņā ar 54. līdz 57. pantu.”
- 6 Šīs regulas 54. panta 1. un 2. punktā bija paredzēts:
“1. Komisija nevar deleģēt trešām personām izpildes pilnvaras, ko tai piešķir Līgumi, ja tās lielā mērā ir saistītas ar tiesībām rīkoties pēc saviem ieskatiem saistībā ar politisku izvēli. Deleģētajiem izpildes uzdevumiem jābūt skaidri definētiem, un ir jāveic to izmantošanas pilnīga uzraudzība.

[..]

2. Ievērojot 1. punktā noteiktos ierobežojumus, Komisija, izpildot budžetu netieši centralizēti vai īstenojot decentralizētu pārvaldību saskaņā ar 53.a vai 53.c pantu, var publisko iestāžu uzdevumus un jo īpaši budžeta izpildes uzdevumus deleģēt:

[..]

d) personām, kurām ir uzticēts veikt īpašas darbības saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu un kuras ir noteiktas attiecīgā pamataktā šīs regulas 49. panta nozīmē.

[..]”

7 Šīs regulas 56. panta 1. punkts bija formulēts šādi:

“Ja Komisija izpilda budžetu netieši centralizēti, tad attiecībā uz struktūrām, kurām tā uztic izpildi, tai iepriekš jāiegūst pierādījumi par to, ka šajās struktūrās ir un pareizi darbojas:

a) pārredzamas publiskā iepirkuma un dotāciju piešķiršanas procedūras, kuras ir nediskriminējošas un izslēdz jebkādu interešu konfliktu, un atbilst, attiecīgi, V un VI sadaļai;

[..].”

8 Minētās regulas 1. daļas V sadaļā “Publiskais iepirkums” bija minēti šajā jomā piemērojamie noteikumi.

Vienotā rīcība 2008/124

9 Vienotās rīcības 2008/124 1. pantā “Misija”, kas bija spēkā to faktu norises laikā, kuri ir šīs lietas pamatā, bija noteikts, ka Eiropas Savienība izveido Tiesiskuma misiju Kosovā – *Eulex Kosovo*.

10 Saskaņā ar šīs vienotās rīcības 2. pantu *Eulex Kosovo* pamatuzdevums bija šāds:

“*Eulex Kosovo* palīdz Kosovai iestādēm, tiesu iestādēm un tiesībsardzības iestādēm to darbā, tiecoties panākt stabilitāti un atbildīgumu un turpinot veidot un stiprināt neatkarīgu un daudznacionālu tiesu sistēmu, kā arī daudznacionālu policijas un muitas dienestu, nodrošinot, ka šo iestāžu darbs norit bez politiskas iejaukšanās, un ievērojot starptautiski atzītus standartus un Eiropas labāko praksi.

Eulex Kosovo ciešā sadarbībā ar Eiropas Komisijas palīdzības programmām īsteno savas pilnvaras, uzraugot, sniedzot konsultācijas un padomus, vienlaikus saglabājot dažus izpildpienākumus.”

11 Minētās vienotās rīcības 3. pantā *Eulex Kosovo* misija bija definēta šādi:

“Lai izpildītu 2. pantā izklāstīto pamatuzdevumu, *Eulex Kosovo*:

a) uzrauga, sniedz konsultācijas un padomus kompetentām Kosovai iestādēm jomās, kas saistītas ar plašāku tiesiskumu (tostarp muitas dienestam), vienlaikus saglabājot dažus izpildpienākumus;

b) nodrošina tiesiskuma, sabiedriskās kārtības un drošības uzturēšanu un sekmēšanu, tostarp vajadzības gadījumā konsultējoties ar attiecīgām starptautiskām civilās pārvaldes iestādēm Kosovā, grozot vai anulējot ar darbību saistītus lēmumus, ko pieņēmušas kompetentas Kosovai iestādes;

c) palīdz nodrošināt, ka visu Kosovai tiesiskuma dienestu, tostarp muitas dienesta, darbs norit bez politiskas iejaukšanās;

- d) nodrošina, ka kara noziegumus, terorismu, organizēto noziedzību, korupciju, noziegumus starp dažādām etniskām grupām, finanšu/ekonomikas noziegumus un citus smagus noziegumus pienācīgi izmeklē, par tiem sauc pie atbildības, tos izskata un sodus izpilda saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem, tostarp – vajadzības gadījumā – starptautiski izmeklētāji, prokurori un tiesneši kopīgi ar Kosovas izmeklētājiem, prokuroriem un tiesnešiem vai arī patstāvīgi, kā arī attiecīgā gadījumā izveidojot sadarbības un koordinācijas struktūras starp policijas un kriminālvajāšanas iestādēm;
- e) palīdz stiprināt sadarbību un koordināciju visā tiesu procesā, jo īpaši organizētās noziedzības jomā;
- f) palīdz cīnīties pret korupciju, krāpšanu un finanšu noziegumiem;
- g) palīdz īstenot Kosovas korupcijas novēršanas stratēģiju un korupcijas novēršanas rīcības plānu;
- h) uzņemas citus uzdevumus, patstāvīgi vai atbalstot kompetentās Kosovas iestādes, lai nodrošinātu tiesiskuma, sabiedriskās kārtības un drošības uzturēšanu un sekmēšanu, konsultējoties ar attiecīgām [Eiropas Savienības] Padomes aģentūrām; un
- i) nodrošina, ka visās darbībās ir ievēroti starptautiskie standarti attiecībā uz cilvēktiesībām un dzimumu līdztiesību.”

12 Tās pašas vienotās rīcības 8. panta 5. punktā misijas vadītāja uzdevumi bija definēti šādi:

“Misijas vadītājs ir atbildīgs par *Eulex Kosovo* budžeta izpildi. Šajā nolūkā misijas vadītājs paraksta līgumu ar Komisiju.”

13 Vienotās rīcības 2008/124 11. pantā “Komandķēde” bija paredzēts:

“1. *Eulex Kosovo* kā krīzes pārvarēšanas operācijai ir vienota komandķēde.

2. PDK īsteno *Eulex Kosovo* politisko kontroli un stratēģisko virzību Padomes un AP pārraudzībā.

3. [...] Civilās operācijas komandieris PDK politiskajā kontrolē saskaņā ar tās stratēģiskajām norādēm un ĢS/AP vispārējā vadībā ir *Eulex Kosovo* stratēģiskais komandieris, un viņš tādā statusā dod norādījumus *Eulex Kosovo* vadītājam, kā arī viņu konsultē un tehniski atbalsta.

[..]”

14 Saskaņā ar šīs vienotās rīcības 16. panta 2.–4. punktu saistībā ar finanšu noteikumiem:

“2. Visus izdevumus pārvalda saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, ko piemēro Eiropas Savienības vispārējam budžetam.

3. Ņemot vērā Komisijas apstiprināšanu, misijas vadītājs var noslēgt tehniskas vienošanās ar ES dalībvalstīm, iesaistītajām trešām valstīm un citiem Kosovā iesaistītiem starptautiskajiem dalībniekiem saistībā ar iekārtu, pakalpojumu un telpu iegādi *Eulex Kosovo* vajadzībām. [..]

4. Misijas vadītājs ir Komisijas pārraudzībā un ziņo Komisijai par pilnīgi visiem pasākumiem, kas veikti saistībā ar viņa līgumu.”

Tiesvedības priekšvēsture

- 15 Tiesvedības priekšvēsture pārsūdzētā rīkojuma 2.–7. punktā ir aprakstīta šādi:
- “2 2011. gada 18. oktobrī *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* pielikumā (OV 2011/S 200-324817) ar atsauci *EuropeAid/131516/D/SER/XK* tika publicēts paziņojums par ierobežotu plānoto publisko iepirkumu pakalpojuma līguma noslēgšanu saistībā ar projektu, kura nosaukums ir “Atbalsts helikopteru veidā *Eulex* misijai Kosovā”. Šajā paziņojumā bija ietverta šāda norāde: “Līgumslēdzēja iestāde: *Eulex Kosovo* vadītājs, Priština, Kosova”.
 - 3 Ar 2011. gada 23. decembra vēstuli, kurai arī bija pievienoti norādījumi pretendentiem, *Eulex Kosovo* vadītājs uzaicināja prasītāju *Elitaliana* [..], Itālijas sabiedrību, kuras darbības joma ir ar helikopteriem saistīti pakalpojumi, ko tā sniedz valsts organizācijām, piedalīties uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu publiskā iepirkuma ierobežotajā procedūrā.
 - 4 Prasītāja iesniedza piedāvājumu iepriekš minētās procedūras ietvaros.
 - 5 Ar 2012. gada 29. marta vēstuli *Eulex Kosovo* pārvaldes un atbalsta dienesta direktors informēja prasītāju, ka tās piedāvājums ir ticis ierindots otrajā vietā.
 - 6 Ar 2012. gada 2. aprīļa vēstuli prasītāja lūdza *Eulex Kosovo* pieeju atsevišķiem dokumentiem, kurus iesniedzis pretendents, kura piedāvājums ticis ierindots pirmajā vietā. Ar 2012. gada 17. aprīļa vēstuli *Eulex Kosovo* vadītājs atteica atļaut piekļuvi šiem dokumentiem.
 - 7 2012. gada 24. aprīlī *Eulex Kosovo* vadītājs piešķīra attiecīgā publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesības pretendentam, kura piedāvājums bija ieguvis pirmo vietu.”
- 16 Jāprecizē, ka paziņojumā par konkursu bija minēts, ka aplūkotais konkurss ietilpst Vienotās rīcības 2008/124 programmā, un tā bija aprakstīta šādi: “Helikoptera pakalpojumu sniegšana (7d./7, 24H/24) Kosovas reģionā un kaimiņvalstīs izpētes, glābšanas un medicīniskās evakuācijas (*Medevac*) lidojumos, kā arī lidojumos ar misiju saistītu darbību atbalstam – kā policijas ierēdņu pārvadāšana, gaisa telpas uzraudzība un citas ar misiju saistītas aktivitātes [..]”.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais rīkojums

- 17 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2012. gada 23. maijā, *Elitaliana* cēla prasību, pirmkārt, atcelt strīdīgos pasākumus un, otrkārt, piespriet *Eulex Kosovo* atlīdzināt zaudējumus, kas prasītājam nodarīti šo pasākumu dēļ.
- 18 Šajā tiesvedībā *Eulex Kosovo* saskaņā ar Vispārējās tiesas reglamenta 114. panta 1. punktu izvirzīja iebildi par nepieņemamību, kas saistīta, pirmkārt, ar to, ka tai nav neatkarīgas struktūras statusa un tādēļ *Elitaliana* prasību atcelt tiesību aktu pret *Eulex Kosovo* nevarot vērst, jo tai neesot atbildētāja statusa, un, otrkārt, ar Vispārējās tiesas kompetences neesamību, jo strīdīgie pasākumi esot tikuši noteikti, pamatojoties uz LES noteikumiem par kopējo ārpolitiku un drošības politiku (turpmāk tekstā – “KĀDP”).
- 19 Pārsūdzētā rīkojuma 19.–37. punktā Vispārējā tiesa atbalstīja *Eulex Kosovo* izvirzīto iebildi par nepieņemamību un daļēji noraidīja *Elitaliana* celto prasību.
- 20 Vispārējā tiesa, pirmkārt, pārsūdzētā rīkojuma 19.–25. punktā vērtēja, vai *Eulex Kosovo* ir “Savienības struktūra” LESD 263. panta pirmās daļas izpratnē un šī iemesla dēļ var būt atbildētājs tiesvedībā Vispārējā tiesā.

- 21 Analizējama Vienotās rīcības 1. panta 1. punkta, 6. panta, 7. panta 1. un 2. punkta, kā arī 11. panta formulējumu, Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 26. punktā secināja:
- “Iepriekš minēto tiesību normu kontekstā *Eulex Kosovo* nav juridiskas personas statusa, un nav paredzēts, ka tā varētu būt lietas dalībniece tiesvedībā Savienības tiesās”.
- 22 Otrkārt, pārsūdzētā rīkojuma 27. punktā norādījusi, ka *Elitaliana* prasa atcelt *Eulex Kosovo* noteiktos pasākumus apstrīdētajā publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā, Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 31. punktā minēja, ka saskaņā ar Vienotās rīcības 2008/124 8. panta 5. punktu un 16. panta 2. punktu, pirmkārt, misijas vadītājs ir atbildīgs par *Eulex Kosovo* budžeta izpildi un tālab viņš noslēdz līgumu ar Komisiju, un, otrkārt, ka visi izdevumi ir jāpārvalda “saskaņā ar Kopienas noteikumiem un procedūrām, ko piemēro ES vispārējam budžetam”. Vispārējā tiesa no šiem elementiem secināja, ka Komisija dažus ar budžeta izpildi saistītus *Eulex Kosovo* uzdevumus ir deleģējusi šīs misijas vadītājam.
- 23 Pārsūdzētā rīkojuma 34. punktā Vispārējā tiesa secināja, ka “šādos apstākļos ir jāuzskata, ka akti, kurus pieņēmis *Eulex Kosovo* vadītājs attiecīgā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras ietvaros, ir piedēvējami Komisijai, kurai saskaņā ar LESD 263. panta pirmo daļu ir atbildētājas statuss. Šos aktus tāpat esot iespējams pakļaut likumības pārbaudei atbilstoši [*Elitaliana*] norādītā vispārējā principa prasībām, saskaņā ar kuru visiem tiem tiesību aktiem, kuri ir pieņemti Savienības iestādē vai struktūrā, lai tie radītu tiesiskas sekas attiecībā uz trešajām personām, ir jābūt iespējami pakļaujamiem likumības pārbaudei tiesā”. Šie apsvērumi ir Vispārējo tiesu mudinājuši pārsūdzētā rīkojuma 35. punktā secināt, ka “līdz ar to *Eulex Kosovo* nav atbildētājas statusa”.
- 24 Treškārt, Vispārējā tiesa izvērtēja *Elitaliana* argumentu, saskaņā ar kuru, ja *Eulex Kosovo* netiek atzīts atbildētāja statuss, tiesai, kuras izskatīšanā lieta atrodas, tik un tā esot iespējams šo kļūdu labot, par atbildētāju uzskatot pārsūdzētā akta autoru.
- 25 Pārsūdzētā rīkojuma 39. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka šajā gadījumā, *Eulex Kosovo* norādot prasības pieteikumā, kļūda nav tikusi pieļauta, jo no prasības pieteikuma satura skaidri izriet, ka *Elitaliana* uzskatīja, ka *Eulex Kosovo* ir “Savienības struktūra” LESD 263. panta pirmās daļas izpratnē, un šajā prasības pieteikumā nav ietvertas nekādas ziņas, kas ļautu nepārprotami konstatēt, ka prasītāja prasību ir cēlusi pret kādu citu vienību, nevis *Eulex Kosovo*.
- 26 Ceturtkārt, Vispārējā tiesa vērtēja, vai *Elitaliana* pamatoti varēja atsaukties uz atvainojamu maldību, kā tā to uzskatīja, atsaukdamās uz Tiesas un Vispārējās tiesas judikatūru, kurā ir atzīta tādas maldības pastāvēšana tad, ja attiecīgā iestāde ir pieļāvusi tādu rīcību, kas pati par sevi vai noteicošā apmērā var izraisīt pieļaujamu labticīgas personas, kura rīkojas ar vislielāko rūpību, kāda tiek prasīta no pienācīgi informēta uzņēmēja, maldību.
- 27 Saistībā ar prasītājas pēdējo izvirzīto pamatu Vispārējā tiesa vispirms pārsūdzētā rīkojuma 41. punktā konstatēja, ka nevienā no aplūkotā publiskā iepirkuma dokumentiem nav minēta persona, pret kuru varētu tikt celtas prasības. Vispārējā tiesa no tā secināja, ka, “ņemot vērā sarežģīto juridisko situāciju, kas šajā procedūrā regulē attiecības starp *Eulex Kosovo* un tās vadītāju, no vienas puses, un Komisiju un Padomi, no otras puses, prasītājai, neapstrīdami, bija grūti noteikt personu, kurai [strīdīgie] pasākumi ir piedēvējami un kurai ir atbildētāja statuss”.
- 28 Tālāk pārsūdzētā rīkojuma 42. punktā Vispārējā tiesa secināja, ka atvainojamas maldības esamībai saskaņā ar *Elitaliana* norādīto judikatūru var būt vienīgi tādas sekas, ka prasība nav jānoraida tādēļ, ka tā ir iesniegta novēloti. Tā norādīja, ka *Elitaliana* prasību ir cēlusi noteiktajā termiņā, tādēļ šī judikatūra šajā lietā nav piemērojama.

- 29 Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 43. punktā norādīja, ka no prasības pieteikuma izrietot, ka *Elitaliana* ir *Eulex Kosovo* identificējusi kā struktūru un skaidri ir vērsusi savu prasību pret šo struktūru, lai gan, lasot Vienoto rīcību 2008/124, prasītājam esot bijis iespējams šādu kļūdu nepieļaut.
- 30 Vispārējā tiesa, piektkārt un visbeidzot, savu analīzi pārsūdzētā rīkojuma 45. punktā noslēdza šādi:

“No iepriekš minēto apsvērumu kopuma izriet, ka, pamatojoties uz *Eulex Kosovo* kā atbildētājas statusa neesamību, prasītājas celtā prasība pret to ir nepieņemama; tas attiecas gan uz pieteikumu par [tiesību akta] atcelšanu, gan pieteikumu par tā kaitējuma atlīdzību, kas ir cieši saistīts ar prasījumiem par [tiesību akta] atcelšanu [..], bez vajadzības spriest par iespējamo Vispārējās tiesas kompetences neesamību attiecībā uz tiesību aktiem, kas pieņemti saskaņā ar LESD noteikumiem, kuri saistīti ar KĀDP.”

Tiesvedība Tiesā un pušu prasījumi

Tiesvedība Tiesā

- 31 Ar 2014. gada 24. jūnija lēmumu Tiesa lietu nodeva piektajai palātai un nolēma to izskatīt bez mutvārdu procesa. Ģenerāladvokāta secinājumi tika uzskatīti 2014. gada 4. decembra tiesas sēdē.
- 32 Ar 2015. gada 10. februāra rīkojumu Tiesa uzdeva atsākt mutvārdu procesu un noturēt tiesas sēdi. Lietas dalībnieki un – saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 24. panta otro daļu – Komisija un Padome tika aicināti izteikties par jautājumu, vai Vispārējās tiesas un Tiesas kompetencē ir izskatīt šo lietu, ņemot vērā noteikumus par KĀDP, kas ietverti ES līguma V sadaļas 2. nodaļas 1. iedaļā, un LESD 275. panta noteikumus.
- 33 Pēc 2015. gada 25. marta tiesas sēdes un ģenerāladvokāta secinājumu nolasīšanas 2015. gada 21. maija tiesas sēdē mutvārdu process tika pabeigts.

Pušu prasījumi

- 34 Savā apelācijas sūdzībā *Elitaliana* lūdz Tiesu atcelt pārsūdzēto rīkojumu. Gadījumā, ja lietā varētu tikt pieņemts galīgais lēmums, *Elitaliana* prasa, lai tiktu apmierināti pirmajā instancē izvirzītie prasījumi un lai *Eulex Kosovo* tiktu piespriests atlīdzināt tiesvedībā radušos izdevumus. Ja Tiesa uzskatītu, ka lietā galīgais lēmums nevar tikt pieņemts, tā prasa, lai lieta tiktu nosūtīta atpakaļ Vispārējai tiesai jaunai izskatīšanai.
- 35 *Eulex Kosovo* lūdz noraidīt apelācijas sūdzību un piespriest *Elitaliana* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

- 36 Vispirms ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa nav izvērtējusi *Eulex Kosovo* izvirzīto jautājumu par Savienības tiesu jurisdikciju izskatīt lietu par līgumu noteikumiem KĀDP jomā, bet ir spriedusi par absolūtu šķērslī tiesas procesam, kas saistīts ar *Eulex Kosovo* kā atbildētājas statusu.
- 37 Tā kā Tiesas kompetence izšķirt strīdu ir sabiedriskās kārtības jautājums, šādu jautājumu jebkurā tiesvedības brīdī Tiesa var izvērtēt pēc savas ierosmes (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Kipra, C-340/10, EU:C:2012:143, 20. punkts).
- 38 Šajā gadījumā pēc savas ierosmes šis jautājums ir jāizvirza – tas arī bija iemesls mutvārdu procesa atkārtotai atsākšanai – un jāizvērtē vispirms.

Pušu argumenti

- 39 Padome, Komisija un *Elitaliana* uzskata, ka Tiesas kompetencē ir izskatīt šo lietu.
- 40 *Eulex Kosovo* skatījumā Tiesas kompetencē ir spriest par Padomes un Komisijas darbību, taču tā nevar spriest par *Eulex Kosovo* statusu un darbību.

Tiesas vērtējums

- 41 Jānorāda, ka saskaņā ar LES 24. panta 1. punkta otrās daļas pēdējo teikumu un LESD 275. panta pirmo daļu Tiesai principā nav kompetences attiecībā uz tiesību normām, kuras ietilpst KĀDP, kā arī tiesību aktiem, kuri ir pieņemti uz tās pamata (spriedums Parlaments/Padome, C-658/11, EU:C:2014:2025, 69. punkts).
- 42 Tomēr ar iepriekš minēto LES 24. panta 1. punkta otrās daļas pēdējo teikumu un LESD 275. panta pirmo daļu ir noteikts izņēmums no vispārējās normas par vispārīgo kompetenci, kāda ir piešķirta Tiesai ar LES 19. pantu, lai nodrošinātu, ka tiek ievērots tiesiskums Līgumu interpretēšanā un piemērošanā; līdz ar to iepriekš minētās tiesību normas ir šauri interpretējamas (skat. spriedumu Parlaments/Padome, C-658/11, EU:C:2014:2025, 70. punkts).
- 43 Saskaņā ar LES 41. panta 2. punkta pirmo daļu “darbības izdevumus, ko rada [...] sadaļas [par īpašiem noteikumiem KĀDP] [...] sedz no Savienības budžeta, izņemot tos izdevumus, kas rodas no darbībām militārā vai aizsardzības jomā, un gadījumos, kad Padome vienprātīgi pieņem citu lēmumu”.
- 44 Šī tiesību norma būtībā ir atgādināta Finanšu regulas 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā.
- 45 Saskaņā ar LES 17. pantu un LESD 317. pantu Komisija ir tā, kura veic Savienības budžeta izpildi.
- 46 No Vienotās rīcības 2008/124 16. panta 2. punkta izriet, ka “visus [*Eulex Kosovo*] izdevumus pārvalda saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, ko piemēro Eiropas Savienības vispārējam budžetam”.
- 47 Šajā gadījumā ir skaidrs, ka *Eulex Kosovo* misijai ir civils raksturs un ka ar *Eulex Kosovo* misijas helikoptera atbalsta pakalpojumiem saistītos izdevumus bija paredzēts iekļaut Savienības budžetā.
- 48 Tādējādi strīdīgie pasākumi, kurus tiek prasīts atcelt piemērojamo tiesību normu Savienības publiskā iepirkuma jomā pārkāpumu dēļ, attiecās uz publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, kas radīja izdevumus no Savienības budžeta. No tā izriet, ka uz aplūkoto publisko iepirkumu attiecas Finanšu regulas noteikumi.
- 49 Ņemot vērā lietas apstākļus, nevar tikt secināts, ka LES 24. panta 1. punkta otrās daļas pēdējā teikumā un LESD 275. pantā Tiesas kompetencei paredzētā izņēmuma ierobežojuma piemērošanas joma būtu tik plaša, ka ar to tiktu izslēgta Tiesas kompetence interpretēt un piemērot Finanšu regulas noteikumus publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas jomā.
- 50 Tādējādi Vispārējās tiesas un – apelācijas sūdzības gadījumā – Tiesas kompetencē ir izskatīt šo strīdu.

Par pirmo un otro pamatu, kas saistīti ar to, ka Vispārējai tiesai bija jāatzīst Eulex Kosovo "Savienības struktūras" statuss LESD 263. panta izpratnē, un kļūdainu Eulex Kosovo pielīdzināšana Savienības delegācijai

Pušu argumenti

- 51 Izvirzīdama divus pirmos pamatus, kas jāizskata kopā, *Elitaliana*, pirmkārt, Vispārējai tiesai pārmet, ka tā ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā rīkojuma 26. punktā nosprieždama, ka "*Eulex Kosovo* nav juridiskas personas statusa un nav paredzēts, ka tā varētu būt lietas dalībiece tiesvedībā Savienības tiesās", no kā tā izsecināja, ka *Eulex Kosovo* nav "Savienības struktūra" LESD 263. panta pirmās daļas izpratnē. *Elitaliana* norāda, ka kļūdaini ir tas, ka Vispārējā tiesa nav piemērojusi no sprieduma *Les Verts/Parlaments* (294/83, EU:C:1986:166) izrietošo judikatūru. Šai sakarā *Elitaliana* min, ka ar Vienotās rīcības 2008/124 8. un 16. pantu misijas vadītājam ir piešķirta pārstāvība un juridiskā atbildība, kas saistīta ar *Eulex Kosovo* darbībām, kā arī finansiāla neatkarība. Tā no tā izsecina, ka šī vienība esot "autonoms tiesību piešķiršanas un pienākumu noteikšanas centrs", kas tai rada juridiskas personas statusu un tādējādi arī Savienības struktūras statusu.
- 52 *Elitaliana*, otrkārt, norāda, ka kļūdaini ir tas, ka pārsūdzētā rīkojuma 27.–35. punktā Vispārējā tiesa *Eulex Kosovo* esot pielīdzinājusi delegācijai, lai izdarītu secinājumu, ka publiskā iepirkuma jomā pieņemtie tiesību akti esot piedēvējami Komisijai.
- 53 *Eulex Kosovo* lūdz noraidīt šos divus pamatus.

Tiesas vērtējums

- 54 Attiecībā uz Savienības struktūras statusu, par ko prasītāja pārmet Vispārējai tiesai, ka tā šādu statusu *Eulex Kosovo* sakarā esot noraidījusi, ir jānorāda, ka LESD 263. pantā ir paredzēts, ka Tiesa pārbauda šo struktūru to aktu likumību, kuri rada tiesiskas sekas.
- 55 Kā to pārsūdzētā rīkojuma 24. un 25. punktā ir norādījusi Vispārējā tiesa, dažādi Vienotās rīcības 2008/124 noteikumi, tostarp tās 11. panta 2. punkts, skaidri liecinot par to, ka *Eulex Kosovo* politisko kontroli un stratēģisko virzību šī misija neesot veikusi neatkarīgi, bet to ir darījusi Politiskā un drošības komiteja, kura pati minēto kontroli un virzību veic Padomes un Eiropas Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos virsuzraudzībā.
- 56 Attiecībā uz budžeta un finanšu jomu – no Vienotās rīcības 2008/124 8. panta 5. punkta izriet, ka "misijas vadītājs ir atbildīgs par *Eulex Kosovo* budžeta izpildi. Šajā nolūkā misijas vadītājs paraksta līgumu ar Komisiju". Šīs vienotās rīcības 16. panta 3. punktā arī bija paredzēts, ka, "ņemot vērā Komisijas apstiprināšanu, misijas vadītājs var noslēgt tehniskas vienošanās ar ES dalībvalstīm, iesaistītajām trešām valstīm un citiem Kosovā iesaistītiem starptautiskajiem dalībniekiem saistībā ar iekārtu, pakalpojumu un telpu iegādi *Eulex Kosovo* vajadzībām". Minētās rīcības 16. panta 4. punktā savukārt bija noteikts, ka "misijas vadītājs ir Komisijas pārraudzībā un ziņo Komisijai par pilnīgi visiem pasākumiem, kas veikti saistībā ar viņa līgumu".
- 57 No tā izriet, ka, ja misijas vadītājs Vienotajā rīcībā 2008/124 būtu kvalificēts kā "atbildīgais" par Savienības budžeta izpildi, šis pilnvarojums tomēr budžeta un finanšu jomā tiktu īstenots Komisijas uzraudzībā un pārvaldībā. Šie elementi Vispārējo tiesu ir mudinājuši pārsūdzētā rīkojuma 36. punktā pamatoti secināt, ka šajā jomā misijas vadītājam ir ierobežotas pilnvaras un ka viņam faktiski bija tikai piešķirta "strikti ierobežota tiesībspēja no materiālā viedokļa", atšķirībā no prasītājas apgalvojuma, saskaņā ar kuru *Eulex Kosovo* noteikti esot "juridiskas personas statuss" kā autonomam tiesību piešķiršanas un pienākumu noteikšanas centram.

- 58 No iepriekšminētajiem secinājumiem izriet, ka Vispārējā tiesa ir pamatoti nospriedusi, ka *Eulex Kosovo* nevar tikt uzskatīta par tādu, kurai piemīt juridiskas personas statuss, jo Vienotajā rīcībā 2008/124 šī struktūra esot kvalificēta kā “misija” un, pirmkārt, politikas un stratēģijas jomā šī misija esot pakārtota Padomes un Augstā pārstāvja pārvaldībai, bet, otrkārt, budžeta un finanšu jomā misijas vadītājs savas pilnvaras īstenojot Komisijas pārraudzībā un pārvaldībā.
- 59 Tādējādi Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā rīkojuma 26. punktā norādot, pirmkārt, ka *Eulex Kosovo* nav juridiskas personas statusa un nav paredzēts, ka tā varētu būt lietas dalībniece tiesvedībā Savienības tiesās. Šie elementi Vispārējai tiesai esot ļāvuši pamatoti secināt, ka *Eulex Kosovo* ir misija uz noteiktu laiku, kas nevar būt struktūra LESD 263. panta 1. punkta izpratnē.
- 60 Runājot par prasītājas izvirzīto iebildi par to, ka Vispārējā tiesa kļūdaini ir uzskatījusi, ka *Eulex Kosovo* strīdīgos pasākumus ir noteikusi deleģācijas ietvaros, tā ir jānoraida turpmāk minēto iemeslu dēļ.
- 61 Saskaņā ar Finanšu regulas 53.a pantu, ja Komisija izpilda budžetu centralizēti, izpildes uzdevumi var tikt veikti netieši saskaņā ar šīs regulas 54.–57. pantu. Minētās regulas 54. panta 2. panta d) apakšpunktā ir precizēts, ka Komisija, izpildot budžetu netieši centralizēti vai īstenojot decentralizētu pārvaldību saskaņā ar 53.a pantu, var publisko iestāžu uzdevumus un jo īpaši budžeta izpildes uzdevumus deleģēt personām, kurām ir uzticēts veikt īpašas darbības saskaņā ar LES V sadaļu.
- 62 Šajā gadījumā Vienotās rīcības 2008/124 8. panta 5. punktā un 16. panta 4. punktā būtu paredzēts, ka misijas vadītājs ir atbildīgs par *Eulex Kosovo* budžeta izpildi un šādam nolūkam viņš noslēdz līgumu ar Komisiju. Šī līguma izpildē *Eulex Kosovo* misijas vadītājs ir Komisijas pārraudzībā un ziņo Komisijai par pilnīgi visiem pasākumiem, kas veikti saistībā ar viņa līgumu.
- 63 No šī sprieduma iepriekšējiem diviem punktiem izriet – kā to pamatoti pārsūdzētā rīkojuma 31. un 32. punktā ir norādījusi Vispārējā tiesa –, ka Komisija ar līgumu, ko tā ir parakstījusi ar misijas vadītāju, un saskaņā ar Finanšu regulas 54. panta 2. punkta d) apakšpunktu šim vadītājam ir deleģējusi budžeta izpildes pilnvaras. Šī deleģējuma ietvaros *Eulex Kosovo* misijas vadītāja kā Komisijas deleģētās personas pienākums ir ievērot Savienības tiesību budžeta noteikumus, ieskaitot noteikumus par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, kas paredzēti Finanšu regulas V sadaļas pirmajā daļā.
- 64 Šai sakarā Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 33. punktā ir atgādinājusi principu, saskaņā ar kuru tiesību akti, kas tiek pieņemti saskaņā ar deleģētajām pilnvarām, parasti ir piedēvējami deleģējošajai iestādei, kurai ir pienākums aizstāvēt attiecīgo aktu tiesā.
- 65 Pretēji prasītājas norādītajam un kā to savu 2014. gada 4. decembra secinājumu 62. un 63. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, lai arī rīkojuma 33. punktā ir atsauce uz Vispārējās tiesas lēmumu par Savienības deleģāciju, proti, vienību, kas izveidota saskaņā ar LESD 221. pantu Savienības pārstāvības nodrošināšanai, konkrētajā gadījumā – Savienības deleģāciju Melnkalnē, šis punkts tomēr nevar tikt interpretēts tādējādi, ka Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka *Eulex Kosovo* ir jāpielīdzina šādai vienībai; šajā punktā ir tikai atgādināts princips, uz kuru Vispārējā tiesa šajā lēmumā ir atsaukusies.
- 66 No tā izriet, ka pamatoti ir tas, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 34. un 35. punktā ir secinājusi, ka *Eulex Kosovo* akti, ko tā ir pieņēmusi aplūkotā publiskā iepirkuma procedūrā, ir piedēvējami Komisijai un šī iemesla dēļ *Eulex Kosovo* nav atbildētājas statusa.
- 67 Šai sakarā ir jāuzsver, ka *Elitaliana* ir kļūduļusies, uzskatīdama, ka *Eulex Kosovo* kā lietas dalībnieces statusa neesamība tiesvedībā esot pretrunā principiem, ko Tiesa ir atgādinājusi savā spriedumā *Les Verts/Parlaments* (294/83, EU:C:1986:166) un saskaņā ar kuriem līguma sistēma ir atvērta tiešajām prasībām pret jebkuru iestāžu pieņemtu noteikumu, kas rada tiesiskas sekas. Faktiski – kā to pamatoti

pārsūdzētā rīkojuma 34. punktā ir norādījusi Vispārējā tiesa – strīdīgie pasākumi var tikt pakļauti pārbaudei tiesā, tomēr ar nosacījumu, ka, tā kā deleģētā iestāde ir nevis *Eulex Kosovo*, bet gan Komisija, tā ir jāmin prasības pieteikumā par šo pasākumu atcelšanu.

- 68 Nemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, abi pirmie apelācijas sūdzības pamati ir jānoraida kā nepamatoti.

Par trešo pamatu, kas attiecas uz kļūdu tiesību piemērošanā, jo Vispārējā tiesa ir noraidījusi Elitaliana atvainojamu maldību

Pušu argumenti

- 69 *Elitaliana* izvirzītajam argumentam, kas attiecas uz Vispārējās tiesas apsvērumiem par atvainojamu maldību, ir divas daļas.

- 70 Sava trešā pamata pirmajā daļā *Elitaliana* sūdzas, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 42. punktā šādu maldību nepamatoti ir ierobežojusi līdz gadījumiem, kuros lietas dalībnieks, kurš uz to atsaucas, vēlas izvairīties no sekām, kas rodas procesuāla termiņa neievērošanas dēļ.

- 71 Trešā pamata otrajā daļā *Elitaliana* uzsver pretrunu starp pārsūdzētā rīkojuma 41. un 43. punkta pamatojumu, jo Vispārējā tiesa esot atzinusi, ka, pirmkārt, aplūkotā publiskā iepirkuma sarežģītā juridiskā situācija rada grūtības identificēt lietas dalībnieku, kuram strīdīgie pasākumi ir piedēvējami, un, otrkārt, ka Vienotās rīcības 2008/124 noteikumi esot pietiekami skaidri, lai prasītāja nepieļautu kļūdu un neuzskatītu, ka *Eulex Kosovo* ir “Savienības struktūra” LESD 263. panta izpratnē.

Tiesas vērtējums

- 72 Attiecībā uz šī pamata pirmo daļu ir jānorāda, ka saskaņā ar Tiesas statūtu 21. pantu prasības, kas celtas pret Savienības iestāžu pieņemtiem aktiem, formāli ir jāvērs pret iestādi, kurai apstrīdētais tiesību akts ir piedēvējams.

- 73 Pirmkārt, Tiesa ir atzinusi, ka cita atbildētāja, nevis pārsūdzētā tiesību akta autora norādīšana prasības pieteikumā nav pamats prasības pieteikuma nepieņemamībai, ja tajā ir ietverti elementi, kas nepārprotami ļauj identificēt lietas dalībnieku, pret kuru tas ir vērst, – kā pārsūdzētā tiesību akta apraksts un šī tiesību akta autors (šajā ziņā skat. rīkojumu Komisija/EIB 85/86, EU:C:1986:292, 6. punkts). Ja prasības pieteikums ir vērst pret kādu citu personu, nevis to, kurai šis tiesību akts ir piedēvējams, Tiesa nevar nedz iebilst prasītāja acīmredzamai gribai, nedz arī to aizstāt un tai nav citas izvēles kā vien šo prasību atzīt par nepieņemamu.

- 74 Šajā gadījumā Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 39. punktā ir norādījusi, pirmkārt, ka *Elitaliana* prasības pieteikums nepārprotami ir bijis vērst pret *Eulex Kosovo*, kurai, prasītājas skatījumā, esot “Savienības struktūras” statuss LESD 263. panta pirmās daļas izpratnē, un, otrkārt, ka prasītāja nevienā brīdī prasību neesot vērsusi pret kādu citu dalībnieku kā vien *Eulex Kosovo*. Šajos apstākļos Vispārējā tiesa pamatoti ir nospriedusi, ka šī sprieduma iepriekšējā punktā citētā judikatūra nav bijusi piemērojama un tai nav jāidentificē lietas dalībnieks, pret kuru prasība būtu bijusi jāvērs.

- 75 Otrkārt, pamatoti ir tas, ka Vispārējā tiesa, pirmkārt, pārsūdzētā rīkojuma 42. punktā ir minējusi, ka judikatūra par atvainojamu maldību, uz kuru prasītāja atsaucas, precīzāk, sprieduma *Schertzer /Parlaments* (25/68, EU:C:1977:158) 19. punkts, varētu būt vienīgi pamats tam, lai prasības celšana ārpus šim nolūkam paredzētajiem procesuālajiem termiņiem netiktu atzīta par nepieņemamu, lai no tā, otrkārt, netieši, bet noteikti izsecinātu, ka atsaukšanās uz atvainojamu maldību šajā gadījumā ir

bijusi lieka, jo, kā Vispārējā tiesa ir konstatējusi, “šajā gadījumā nav strīda, ka prasītāja ir ievērojusi prasības celšanas termiņu” un ka prasītāja nevienā brīdī savu prasību nav vērsusi pret kādu citu kā vien *Eulex Kosovo*.

- 76 Līdz ar to šī pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.
- 77 Runājot par trešā pamata otro daļu, ko savas apelācijas sūdzības atbalstam izvirza *Elitaliana*, ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 41. punktā ir pieļāvusi grūtību esamību tā lietas dalībnieka identificēšanā, kuram aplūkoti pasākumi ir piedāvājami, lai pārsūdzētā rīkojuma 43. punktā secinātu, ka, neraugoties uz šīm grūtībām, prasītāja varēja nepieļaut kļūdu savu prasību vērst pret *Eulex Kosovo*.
- 78 Šī iebilde, ar kuru tiek apšaubīta pieļautās maldības atvainojamā rakstura neesamība, ir jānoraida jau pašā sākumā, jo tā ir vēsta pret pakārtotiem rīkojuma pamatiem un šī iemesla dēļ tā nav pamats rīkojuma atcelšanai (šajā ziņā skat. spriedumu *Aéroports de Paris*/Komisija, C-82/01 P, EU:C:2002:617, 41. un 67. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra). Faktiski Vispārējā tiesa jau šī sprieduma 75. punktā norādīto iemeslu dēļ pamatoti ir uzskatījusi, ka atsaukšanās uz atvainojamu maldību šajā gadījumā ir lieka.
- 79 Tā kā trešā pamata otrā daļa ir jāatzīst par neefektīvu, trešais pamats ir jānoraida kā daļēji nepamatots un daļēji neefektīvs.
- 80 Tā kā neviens no *Elitaliana* pamatiem, ko tā ir izvirzījusi savas apelācijas sūdzības atbalstam, nav pieņemams, apelācijas sūdzība ir jānoraida pilnībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 81 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz tā paša reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā *Eulex Kosovo* ir prasījusi piespriež *Elitaliana* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) **apelācijas sūdzību noraidīt;**
- 2) ***Elitaliana SpA* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]